

REZERWATY PRZYRODY

Rezerwat Ślichowice im. Jana Czarnockiego

Jest to rezerwat ścisły (pow. 0,55 ha) położony na Wzgórzu Ślichowickim (303 m n.p.m.). Obejmuje on wąski filar skalny znajdujący się między dwoma nieczynnymi wyrobiskami (dł. 130 m, szer. 15-25 m).

Zachodni kamieniołom jest dostępny dla turystów. Można tu zobaczyć ciekawą odkrywkę z pionowymi wapiennymi ścianami, objętą ochroną ścisłą, która jest częścią fałdu obalonego. Podświetlony nocą robi wyjątkowe wrażenie. W ścianie kamieniołomu znajduje się Jaskinia Pod Fałdem (dł. 11 m, deniwelacja 5 m). Dno wyrobiska wypełnia woda. Podejście do kamieniołomu ułatwiają schody i zabezpieczające przejście barierki ochronne. Ścieżki spacerowe umożliwiają obejście rezerwatu w koło i dojście do punktów widokowych. Zachowały się tu mury kserotermiczne, wiśnieki stepowe, dzikie róże, berberyse i jałowce. Kamieniołom wschodni jest płytszy i mniejszy, z pionowymi ścianami i bardziej zakrzewiony. Rezerwat jest miejscem często odwiedzanym przez wycieczki.

Rezerwat Biesak - Białogon

Obszar rezerwatu (pow. 13,08 ha) otoczony jest rozległym parkiem leśnym (pow. 9 ha.) ze ścieżkami spacerowymi i zwany jest Stadionem od znajdującego się tu przed wojną toru wyścigów konnych. Drzewostan tworzą sosny, jodły i dęby z domieszką brzoź. Jest to teren interesujący ze względu na zjawiska tektoniczne, takie jak system podłużnych i poprzecznych uskoków, lustra tektoniczne oraz anormalnie zalegające warstwy skalne - starsze skały kambryjskie leżą na młodszych skałach z ordowiku. Taki układ skał jest wynikiem nasunięcia tektonicznego i świadczy o istnieniu w dawnych czasach działalności wulkanicznej. Kamieniołom częściowo zalany jest wodą, co podnosi jego walory krajobrazowe. Jest to

najmniejszy kielecki rezerwat, położony w południowo-zachodniej części miasta. Ma tu początek zielony szlak spacerowy prowadzący do Słowika w Chęcińsko-Kieleckim Parku Krajobrazowym.

Rezerwat Wietrznia im. Zbigniewa Rubinowskiego

Rezerwat (pow. 17,95 ha) jest stowiskiem niezwykle bogatej i dobrze zachowanej fauny dewońskiej. Leży on na wschodnim krańcu Pasma Kadzielniańskiego, gdzie w górnodo-

wońskich wapieniach występują liczne szczątki ramienionogów, koralowców, ślimaków, małży, trylobitów, liliowców i ryb pancernych. Udoku-

mentowano tu 5 schronisk skalnych i jaskiń, z których największa Jaskinia na Wietrzni ma dł. 60 m. Występują też różne formy krasu wgłębnego (kotły, misy) i powierzchniowego (kominy, leje) oraz malownicze stożki usypiskowe. Do końca 2011 r. opisywane rezerwaty zostaną połączone w Świętokrzyski Szlak Archeo-Geologiczny (oznakowany przez Regionalną Organizację Turystyczną). W ramach projektu w rezerwacie Wietrznia zostanie zbudowane Centrum Geoedukacji, które będzie miejscem stałych i czasowych ekspozycji o tematyce geologicznej, umożliwi prowadzenie warsztatów tematycznych, pokazów i spotkań naukowych.

Rezerwat Kadzielnia

Kamieniołom Kadzielnia to rezerwat ścisły (pow. 0,6 ha), który chroni skalisty szczyt wzniesienia Skalki Geologów (295 m n.p.m.) i okalające wzgórze Jez. Szmaragdowe oraz Wzgórze Harcerskie, czyli starą halde i ładnie wkomponowany w otoczenie, zaprojektowany tak aby nie zasłaniać skalnych ścian, amfiteatr z 5 500 miejsc. Amfiteatr przeszedł ostatnio gruntowny remont i ma teraz największą scenę w Polsce (1250m²) oraz zadaszone trybuny. Nazwa wzgórza Kadzielnia pochodzi

od zbieranych tu w zamierzczłych czasach ziół przeznaczonych na kadzidło dla katedry. Ściany kamieniołomu są prawie pionowe, nocą malowniczość krajobrazu podkreśla specjalne oświetlenie. Istnieją tu liczne trasy spacerowe oraz tarasy widokowe. Znajduje się też skupisko 26 jaskiń, m.in. Szczelina Kadzielniańska, Jaskinia Prochownia i Jaskinia Odkrywców. Korytarz najdłuższej ma ponad 100 m długości. Namuliska w jaskiniach to miejsca cennych znalezisk paleontologicznych. Przez rezerwat przechodzi czerwony szlak miejski prowadzący przez ciekawe turystycznie miejsca miasta.

Obecnie trwają prace mające na celu połączenie trzech jaskiń – Prochowni, Szczeliny i Wschodniej w celu stworzenia podziemnej trasy turystycznej.

*Informacja o ww. rezerwatach:
GeoPark Kielce
25-659 Kielce, ul. Strycharska 6
tel. 41 367 66 54, fax 41 367 65 83
www.geopark-kielce.pl*

Rezerwat Karczówka

Rezerwat obejmuje malownicze, najwyższe wzniesienie Pasma Kadzielniańskiego (340 m n.p.m., pow. 26,55 ha). Największymi walorami turystycznymi są tu ślady działalności górniczej, porastający teren mieszany las i wtopiony w otoczenie zespół klasztorny

z XVII w. Wydobywano tu metodą szparową (eksploatacja skały wzdłuż spękań tektonicznych) rudy ołowiu - galeny. Obecnie teren zarasta zaroślami głogów, róż, tarniny i ligustru oraz murawami naskalnymi i sosnowym lasem. Zespół klasztorny ufundował bp krakowski Marcin Szyszkowski w podzięce za oszczędzenie Kielc przed szalejącą w kraju zarazą. W kaplicy pod wieżą

*Karczówka Klasztor 1
25-602 Kielce
tel. 41 345 05 38, 41 368 38 09*

KIELECKI PARK LINOWY

Park linowy to ok. 600 m napowietrznego chodnika zawieszonego na różnych wysokościach, podzielonego na 4 linowe drogi i najeżonego przeszkodami (podesty, liny, mostki, siatki). Usytuowane między drzewami trasy są dostosowane do różnych grup wiekowych. Najmłodsi mogą chodzić po trasie umieszczonej na wysokości 1m. Dla nieco starszych dzieci przeznaczono drogę znajdującą się 2,5 m nad ziemią, z 11 przeszkodami i ścianką wspinaczkową. Mło-

dzie i dorośli kierowani są na trasę wiszącą na wys. 5,5 m nad ziemią z 15 przeszkodami. Dla osób bardziej zaawansowanych jest trasa ekstremalna na wys. 8,5 m, z przeszkodami wymagającymi większej siły fizycznej, takimi jak: zjazd na pniaku, ścianka, sople, wirujące łopatki. Wielu wrażeń dostarcza zjazd tyrolski długości 150 m i skok na siatkę z wys. 8 m. Wszyscy uczestnicy wyposażeni są w uprząże alpinistyczne i kaski ochronne, taka zabawa pod okiem instruktorów jest zupełnie bezpieczna.

*Kielecki Park Linowy
ul. Szczepaniaka
25-118 Kielce (na przeciwko Hotelu Leśny Dwór)
tel. 668 594 935, 507 151 610
czynny: w godz. 10⁰⁰ – 20⁰⁰,
park działa zależnie od pogody,
czyli w sezonie jesienno – zimowy
zalecany jest uprzedni kontakt telefoniczny
www.parklinowykielce.pl*

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

● - miasto Kielce

Regionalne Centrum Informacji Turystycznej

ul. Sienkiewicza 29, 25-007 Kielce
tel. 41 348 00 60
www.swietokrzyskie.travel

Wydano na zlecenie: Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach
Al. IX Wieków Kielce 3, 25-516 Kielce tel. 41 342 18 78, fax 41 344 52 65
www.sejmik.kielce.pl, www.wrota-swietokrzyskie.pl
Opracowanie: Wydawnictwo Kartograficzne DAUNPOL Sp. z o.o.
ul. Konarskiego 3, 01-355 Warszawa, tel. 22 664 37 20, fax 22 664 50 91
www.daunpol-pilot.com.pl, biuro@daunpol-pilot.com.pl

Zdjęcia: A. Drzewiecka, A. Góra - A. Bieniewicz-Miązga, A. Łukasik, K. Pęczalski, Agencja JIP, archiwum UMWS

ŚWIĘTOKRZYSKIE
CZARUJE

KIELCE

KIELCE

Regionalne Centrum
Informacji Turystycznej
ul. Sienkiewicza 29, 25-007 Kielce
tel. 41 348 00 60
www.swietokrzyskie.travel
www.um.kielce.pl

Kielce – stolica województwa świętokrzyskiego. Miasto ze złotą koroną i literami CK „Civitas Kielcensis” w herbie, położone w dolinie rzeki Silnicy, otoczone przez pasma najstarszych w Polsce gór - Świętokrzyskich, zanurzone w historii i spowite legendami. Historia Kielce liczy sobie ponad 900 lat, a jej początku można szukać w legendzie o cudownym ocaleniu Mieszka, syna Bolesława Śmiałego, którego z opresji wybawiła wizja św. Wojciecha oraz cudowna moc rzeki Silnica. Można też bardziej tradycyjnie, zdać się na ustalenia historyków, że już na początku XI wieku istniały na tych terenach osady myśliwych i bartników. Jedną z tych osad były dzisiejsze Kielce, a jej rozwój nastąpił dzięki funkcji targowiska, jakie spełniała dla wymieniających się produktami osadników. Pewne jest, że pierwszą znaną datą z historii Kielce jest rok 1171, w którym to wg kronik Jana Długosza ukończono budowę kolegiaty. Poraz pierwszy mianem civitas (miasto) Kielce zostały określone w 1359 roku.

Informacja o mieście

Wybierając się do Kielce, można spędzić czas zgodnie z własnymi upodobaniami. Można zwiedzać, poznawać historię i zabytki, czeka na nas m. in.: bazylika katedralna, Pałac Biskupów Krakowskich, kościół Świętego Wojciecha (z jego powstaniem wiąże się ww. legenda), Pałacyc Zielińskiego, czy Dworek Laszczyków.

Można także - i to na terenie miasta – poznawać przyrodę. W wyrobiskach dawnych kamieniołomów znajduje się 5 rezerwatów przyrody ożywionej i nieożywionej, z trasami spacerowymi, tarasami widokowymi i ...skamieniałościami sprzed 350 mln lat. Nie można zapomnieć o dwóch stokach narciarskich: Telegraf - dla bardziej zaawansowanych i wyciąg na Górze Pierścienicy na Stadionie Leśnym dla początkujących oraz miłośników „spokojnej” jazdy. Latem na stoku góry Telegraf organizowane są zawody kolarstwa górskiego.

I jeszcze raz o targach, tym razem współcześnie, Targi Kielce dysponują drugą pod względem wielkości w kraju powierzchnią wystawową. I tylko tu można zobaczyć prezentację ciężkiego sprzętu budowlanego, transportowego czy nawet wojskowego na specjalnym terenie pokazowym.

MUZEUM HISTORII KIELC

Muzeum mieści się w kamienicy wybudowanej w XIX w. Jego zbiory, dzięki ofiarności darczyńców, wzbogaciły się o wiele interesujących eksponatów. Warto zobaczyć odtworzoną chatę średniowiecznych mieszkańców osady, księgę Rady Miejskiej z XVIII w., najstarszą pieczęć miejską,

akcesoria Ochotniczej Straży Ogniowej, mundury oficerów stacjonującego w mieście pułku, stare malowidła z widokiem miasta, pamiątki z rodzinnych strychów i szuflad uzupełnione archiwaliami, planami, starymi zdjęciami i pokazami multimedialnymi. A wystawa stała w telegraficznym skrócie prezentuje dzieje miasta o prawie 1000. letniej historii.

Muzeum Historii Kielce
ul. Św. Leonarda 4
25-303 Kielce
tel. 41 340 55 20, fax. 41 340 55 25
czynne:
wtorek, czwartek, sobota,
niedziela w godz. 9⁰⁰ – 16⁰⁰
środa w godz. 10⁰⁰ – 18⁰⁰
piątek w godz. 10⁰⁰ – 21⁰⁰
czas zwiedzania: 2 godziny
www.muzeumhistoriikielce.pl

ULICA SIENKIEWICZA

Główną ulicę miasta wytyczono w latach 20. XIX w. i początkowo nazwano Konstantego, później Pocztową. Dziś jest to pieszy deptak, łączący w sobie charakter zabytkowy i współczesny. Pasaż o długości ok. 1270 m, biegnie od znajdującego się przy ul. Sienkiewicza (od strony pl. Moniuszki) pomnika Sienkiewicza, w dół do rzeki Silnicy i dalej w górę do dworca kolejowego przy pl. Niepodległości. Warto wejść do kawiarni „Cztery pory roku” lub do Teatru im. Stefana Żeromskiego czy spojrzeć na efektowną, eklektyczną kamienicę dawnego hotelu Bristol, w którym dawniej gościli Ignacy Mościcki i Ordonka. Można przysiąść na

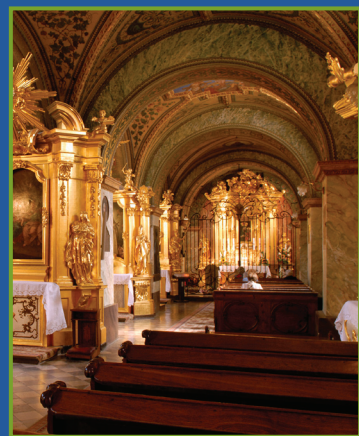
ławeczce z prof. Janem Karskim czy odnaleźć najszersze miejsce ulicy (45 m) przy budynku starej poczty. Na pl. Artystów można posłuchać wy-

stępu teatrów ulicznych, koncertów i recitali. Kielecka Sienkiewka zwyciężyła w plebiscycie na najpopularniejszą ulicę w Polsce, organizowanym przez Magazyn Turystyczny „Wasze Podróże”. Jest ona miejscem, gdzie co roku odbywa się wiele imprez kulturalnych, np. Święto Kielce, imprezy towarzyszące Harcerskiemu Festiwalowi Kultury Młodzieży Szkolnej, konkurs mody Off Fashion czy Magiczna Sienkiewka.

www.sienkiewicza.pl

KATEDRA WNEBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY

mentarza i wzorca miar długości z wyrytym wzorcem stopy paryskiej angielskiej oraz literami alfabetu. W kościele znajdują się 30-głosowe organy wiedeńskie z 1910 r. W XIX w. przebudowano chór muzyczny, sklepienia prezbiterium oraz położono polichromię. Jest tu też podziemna krypta grobowa biskupów kieleckich. Można zwiedzić skarbiec katedralny z cennymi dziełami sztuki sakralnej oraz rękopisami z XIV-XVI w. i kolekcją ornatów. Warto zobaczyć kaplicę ogródcową z 1760 r., dzwonnice z zegarem z kurentem oraz cmentarz z mogiłami bohaterów. Katedra jest jednym z najcenniejszych zabytków miasta.

Katedra
Wniebowzięcia NMP
pl. Panny Marii 3, 25-013 Kielce
tel. 41 344 63 07
czynne:
poniedziałek – sobota
w godz. 7⁰⁰ – 19⁰⁰
niedziela w godz. 7⁰⁰ – 21⁰⁰,
czas zwiedzania ok. 1 godz.

MUZEUM LAT SZKOLNYCH STEFANA ŻEROMSKIEGO

Siedziba muzeum znajduje się w budynku dawnego gimnazjum z XVIII w., do którego uczęszczał Stefan Żeromski w latach 1874-1886. Pod różnymi formami szkoła działała do 1962 r. Na stulecie urodzin pisarza otwarto w niej muzeum. Klatka schodowa, hall, część korytarza i 2 sale lekcyjne wypełniają ekspozycje z rękopisami utworów pisarza. Wyeksponowane są listy pisane do Kielczan, pierwsze

Muzeum Lat Szkolnych
Stefana Żeromskiego
ul. Jana Pawła II, 25-013 Kielce
tel. 41 344 57 92, fax. 41 344 82 61
czynne:
wtorek, czwartek, piątek,
niedziela w godz. 9⁰⁰ – 15³⁰
środa w godz. 11⁰⁰ – 17⁰⁰
w niedziele wstęp bezpłatny,
czas zwiedzania - ok. 45 min.
www.mnki.eu

wydania utworów oraz dokumenty i fotografie związane z nauką w ówczesnym Męskim Gimnazjum Rządowym, takie jak świadectwa szkolne czy kartka z dziennika lekcyjnego. Ziemia Świętokrzyska obecna jest niemal w całej twórczości Żeromskiego, w „Dziejach grzechu”, „Ludziach bezdomnych” i „Puszczy Jodłowej”. W muzeum można też posłuchać głosu Stefana Żeromskiego utrwalonego w 1924 r. na płycie gramofonowej.

MUZEUM ZABAWEK I ZABAWY

Muzeum posiada ogromną kolekcję składającą się z kilku tysięcy eksponatów. Wśród nich są zabawki historyczne (porcelanowe lalki, wiekowe misie, ołowiane żołnierzyki), ludowe (wozy, bryczki, ptaszki drewniane), teatralne (marionetki) i współczesne (modele samolotów, lalki Barbie) oraz gry planszowe i makiety. W 2006 r. muzeum otrzymało siedzibę w budynku dawnych hal

targowych z XIX w. Tego dnia po raz pierwszy na jego wieży zegarowej pokazała się świętokrzyska Baba Jaga na miotle. Zwiedzanie placówki jest dla dzieci niezwykłą przygodą, a dla rodziców nostalgiczną podróżą w przeszłość. Latem na dziedzińcu odbywają się imprezy dla dzieci, dostępny jest mini plac zabaw, działa kawiarnia Kawka Zabawka, gdzie rodzice mogą napić się kawy, a ich pociechy w tym czasie bawią się w specjalnie przygotowanej sali zabaw. Jest to największe i najstarsze muzeum zabawek w Polsce.

DOLINA GADÓW

Egzotarium to ciekawe miejsce, w którym prezentowane są żywe gady. Znajduje się na terenie kieleckiego Parku Stadion i mieści w budynku specjalnie przystosowanym dla zwierząt. Specyficzny klimat tego miejsca i obecność największych egzotycznych gadów pozwala poczuć się jak w prawdziwej dżungli. A można tu zobaczyć m.in. kajmany krokodylowe, kameleony jemeńskie,

pytony tygrysy oraz agamy błotne i brodate. Szczególnie interesujące są organizowane tu warsztaty edukacyjne, na których omawiana jest anatomia gadów, środowisko w którym żyją, gatunki zagrożone wyginięciem oraz prezentowane są żywe zwierzęta. Dużą atrakcją jest możliwość bezpośredniego obcowania z gadami pod nadzorem przewodnika i wykonanie pamiątkowego zdjęcia z wężem. Dodatkowo na terenie Parku Stadion znajduje się plac zabaw, centrum jeździeckie i karczma.

Egzotarium Dolina Gadów
ul. Kusocińskiego 61A
25-045 Kielce; tel. 514 908 336
czynne:
V-IX poniedziałek – piątek
w godz. 10⁰⁰ – 19⁰⁰
sobota - niedziela w godz. 10⁰⁰ – 20⁰⁰
X-IV poniedziałek – piątek
w godz. 10⁰⁰ – 17⁰⁰
sobota - niedziela w godz. 10⁰⁰ – 18⁰⁰
czas zwiedzania: około 30 minut
www.dolnagadow.pl

Muzeum Zabawek i Zabawy
pl. Wolności 2, 25-367 Kielce
tel. 41 34 440 78
fax. 41 34 448 19
czynne: codziennie oprócz
poniedziałków w godz. 9⁰⁰ - 17⁰⁰
czas zwiedzania: około 1 godziny,
ale należy uwzględnić dodatkowy
czas spędzony przez dziecko na
placu zabaw
www.muzeumzabawek.eu

